

..... [p1]

[Eerweerde] Heer en [vriend]

"t' accoord" in uw brief,¹ is 't fransche d'accord zeker 's eens zegt men in t [vlaamsch] spellingregels staat voor spelregels. Sommige lieden zullen gansch te vreden zyn als zy gedrukte taal en spelregels zien voor den dag komen; zonder ze te lezen zelve zullen ze al amen zeggen. de commissie² heeft meest in 't zin ongeleerde gasten important te maken omdat ze ... kunnen spellen, op onze dagen is men daarop uit geleerdheid onnuttig te doen schynen. 't Komt my daar seffens te binnen dat ik ievers in R. d. H. gelezen hebbe van katten die te koorde gaan³ t moet te choore zyn en 't verwondert my, gy die in 't kapitaal'⁴ verkeert, dat gy niet gemakkelyker, in uwe inbeeldingen, katten en choor te gāre en brengt.

de t de d niet is eigentlyk ingevoegd en overgang letter, byv. van hunnen-t-wege, genegen-t-heid, goeder-tieren-t-heid enz. als de d alrēe tot het woord behoort dient er geen t ingevoegd bevoegdheid ervarentheid, welluidendheid verlegentheid, enz.

Pro christo voor christo; super terram op de aarde, in terris op der aarden; charitas pro pauperibus charitate voor den armen

Zich aanzie ik als een pure germanisme, heel wel aanvanklyk door zyn eigen, zyn zelve, hem zelve enz. Zie oud [vlaamsche] boeken overal. de stok brak (waarom) zich?

Voor koolen en kolen dient op de neventalen gelet: baum, glaube, [hoogduitsch] is boomen geloove. daarin missen de vlamingen van de een stad tot de ander. te Brugge zegt men ik wete, te Kortryk ik weete, 't eerste komt met Engelsch 't ander met het [hoogduitsch] overeen I wit, ich weiss. Al waar die

..... [p2]

.....
1 [Brief van Adolf Duclos aan Guido Gezelle van 11/03/1874.](#)

2 De Belgische spellingcommissie van 1864 stelde een gezamenlijke spelling voor met Nederland, bekend onder de naam Spelling De Vries en te Winkel. Bij KB van 21 november 1864 werd deze eenheidsspelling verplicht voor onderwijs, bestuurlijke communicatie en openbare akten.

3 Rond den Heerd: 7 (30 maart 1872) 18, p.155.

4 Betekenis: kapittel. Adolf Duclos was als kanunnik verbonden aan het kapittel van de Sint-Salvatorskathedraal.

eigenaardige oude klank boonen beenen bestaat zou ik hem maar houden, hoe meer daarvan hoe beter; 't is 't herte van de tale. boonen en wordt nooit beunen (by ons) boter wordt beuter, sloter sleuter. Roomen ... hola! nooit reumen. wonen wunen, toogen nooit teugen, maar togen (= trekken) = teugen, [*hoogduitsch*] bogen [*vlaamsch*] boge [*engelsch*] bow; maar [*hollandsch*] boogen = buigen ik boogde heb geboogd, terwyl [*wylieden*] zeggen: buigen ik boog, gy, hy, wy, zy boogen, ik heb gebogen, beuge bestaat toch ook maar is van bogen (g = v) boven = bovis (caro)⁵

Ik zou my vry houden te schryven burg- en burgemeester byv:

Bürgmēestër schēpēnēn schādebēlētter

Liep naar den brand met een eendig gekletter

of:

Bürgēmēestër vān dēr stēdē

Luistert naar myn vaders bede

Hoe min⁶ boeien hoe beter en oorlog aan allen schooldwang, 't zyn yzeren schenen, die zy bezig zyn met leggen; al even recht, even wyd, even plat, even gelyk, om met den yzeren wagen ons over hals en nek te ryden; ent zynder zoo vele die liggen en slapen, gelyk en stom stuk hout daaronder, uit liefde voor de eenparigheid. In rusland, leze ik, hebben ze al de sporen van hunne yzerwegen vernauwd, zoodat er geen duitsche wagens op en kunnen, dat dienen wy voor vlaanderen, salvo meliori,⁷ ook te doen. 't vlaamsch houde 't fransch buiten en ons vlaamsch het liberale onvlaamsch.

n.b. De overste van 't Beggynhof hier is eene oprechte goede; kunt gy haar niet wat zenden van Beggynhoven etc. 't zou deugd doen.

Blyve etc

Guido G

.....

5 Vertaling (Latijn): vlees (caro) van een rund (bovis). Mogelijk heeft Gezelle met "boven" iets als het Franse "boeuf" of het Engelse "beef" voor ogen.

6 Guido Gezelle plaatste een scheidingsstreepje tussen 'Hoe' en 'min' omdat hij de woorden aan elkaar had geschreven.

7 Vertaling (Latijn): onder voorbehoud van iets beters, voor wat het waard is.

Briefbeschrijving

Verzender	Gezelle, Guido
Ontvanger	[Duclos, Adolf Juliaan]
Verzendingsdatum	[11/03/1874 t.p.q. - 18/03/1874 t.a.q.]
Verzendingsplaats	Kortrijk (Kortrijk)
Annotatie	Datum toegevoegde notitie P.A. klopt niet; t.p.q. en t.a.q. gereconstrueerd op basis van de correspondentie: brief past tussen brief nr.4998 dd 11/03/1874 en brief nr.5000 dd 18/03/1874; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie; plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.
Annotatie	Datum toegevoegde notitie P.A. klopt niet; t.p.q. en t.a.q. gereconstrueerd op basis van de correspondentie: brief past tussen brief nr.4998 dd 11/03/1874 en brief nr.5000 dd 18/03/1874; adressaat gereconstrueerd op basis van toegevoegde notitie; plaats gereconstrueerd op basis van contextuele gegevens.

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	1 enkel vel, 206 mm x 132 mm papier, wit papiersoort: 2 zijden beschreven, inkt, purper
Staat	volledig
Toevoegingen	op zijde 1 midden in de bovenrand: +/- 1876 (potlood, onbekende hand) ; idem rechts: Aan Ad. Duclos (inkt, hand P.A.)

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	8663

Bibliotheekrecord

https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.16934

Inhoud

Incipit	"t'accoord" in uw brief , is t fransche d'accord
Tekstsoort	brief
Talen	Nederlands; Latijn

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.

De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.

Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.

Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	[11/03/1874 t.p.q. - 18/03/1874 t.a.q.], Kortrijk, Guido Gezelle aan [Adolf Juliaan Duclos]
Editeur	Koen Calis; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2025
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be .
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [brieffschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]
